

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 756/23
1.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул.... бр...., чији је пуномоћник Милена Куч, адвокат из Крагујевца, ул. Др Зорана Ђинђића бр.33, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, са седиштем у Београду, ул. Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П бр.42683/21 од 18.10.2022.године, у седници већа одржаној дана 1.3.2023.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 42683/21 од 18.10.2022.године, у ставу првом, другом, трећем и четвртм изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, жалба туженог изјављена на став пети изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 42683/21 од 18.10.2022.године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда за поступање у овој правној ствари. Ставом другим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднескоом тужиоца од 25.08.2022.године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете по основу неисплаћене пензије за периоду од 17.06.2018.године закључно са 17.06.2021.године исплати појединачне месечне износе са каматом, ближе опредељеном у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова постука исплати износ од 54.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате,

у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом петим изреке, ослобођен је тужилац обавезе плаћања судских такси.

Против наведене пресуде, парничне странке су благовремено изјавиле жалбу, и то тужилац побијајући је у ставу четвртог изреке, због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешен примене материјалног права, а тужени побијајући је у целости, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП, овај суд је нашао да жалба тужиоца није основана, док је жалба туженог неоснована у односу на став први, други, трећи и четврти изреке, а недозвољена у односу на став пети изреке.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на њену правилност или законитост. Супротно наводима жалбе туженог, изрека побијане пресуде је јасна, а разлози о одлучним чињеницама у том делу су у складу са изведеним доказима и утврђеним чињеничним стањем, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоцу је решењем туженог признато право на инвалидску пензију, која му је уредно исплаћивана до марта месеца 1999.године, када је тужени обуставио исплату пензије, а без доношења посебног решења о обустави пензије тужиоцу. Тужилац прима надокнаду од стране привремених институција на територији Косова и Метохије. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке Миланка Ковачевића од 21.07.2022.године утврђена је разлика између припадајуће пензије тужиоца, обрачунате у складу са решењем туженог и износа који су тужиоцу исплаћени у утуженом периоду од стране привремених институција на Косову и Метохији. Рок доспелости неисплаћених пензија је 25-ти у текућем месецу за претходни месец.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, као и одредбе члана 172 Закона о облигационим односима оценио да је основано потраживање тужиоца за накнаду штете, имајући у виду да право на пензију спада у круг стечених права, због чега исто право не може зависити од одређених прилика, с обзиром да је он право на пензију стекао решењем туженог, које решење није мењано нити стављено ван снаге, због чега тужиоцу сагласно члану 172 Закона о облигационим односима припада право на накнаду штете коју је претрпео обуставом исплате пензије од стране туженог. У складу са наведеним првостепени суд је донео одлуку као у изреци побијане пресуде, признајући тужиоцу право на исплату накнаде штете за месеце у којима му није исплаћена пензија, који износи су умањени за приходе које тужилац остварује на КиМ, а висина је одређена у складу са другом варијантом налаза и мишљења судског вештака, према којој је и прецизиран тужбени захтев поднеском од 25.08.2022.године. Такође, оцењујући приговор туженог о застарелости потраживања

првостепени суд је закључио да је исти неоснован, из разлога што је потраживање за јун 2018.године доспело за исплату 25.07.2018.године, када је почео тећи трогодишњи рок застарелости из чл.376 ЗОО, који није истекао до дана подношења тужбе 18.06.2021.године.

Оцењујући наводе жалбе туженог, овај суд је нашао да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и овај суд.

Супротно наводима жалбе туженог првостепени суд није одлучивао о захтеву који не спада у судску надлежност, што би побијану пресуду чинило захваћеном битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 ЗПП, имајући у виду да је предмет потраживања у овој правној ствари имовинско-правни захтев, односно накнада штете у смислу одредбе члана 172 ЗОО, проузрокована од стране туженог неисплатом пензија тужиоцу, а што у смислу одредбе члана 1 ЗПП-а спада у захтев за који је установљена судска надлежност, због чега је правилна одлука првостепеног суда из става првог изреке којом је одбијен приговор туженог о апсолутној ненадлежности суда.

Према одредби члана 155 Закона о облигационим односима следи да штету између осталог чини и умањење нечије имовине. Према правилима о одговорности из члана 154 истог закона произлази да ко другоме проузрокује штету дужан је да је надокнади уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, док је одредбом члана 172 став 1 наведеног закона прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих овлашћења. Незаконит рад службеног лица или органа правног лица карактерише поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени, док се под неправилним радом подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности, чиме се повређује право или интерес трећег лица.

У конкретном случају, тужилац је корисник инвалидске пензије по основу решења туженог, која пензија му је редовно исплаћивана до марта 1999. године, када је извршена обустава исплате пензије без доношења посебног решења, због чега и по налажењу овог суда постоји одговорност туженог у смислу одредбе члана 172 став 1 Закона о облигационим односима за накнаду штете коју је тужилац оваквим поступањем туженог претрпео. Висина месечних износа је правилно утврђена из налаза и мишљења судског вештака, који је обрачунао разлику између укупног износа пензије који је тужиоцу требало да буде исплаћено по решењу туженог и исплата које су тужиоцу вршене од стране привремених институција на Косову и Метохији, у складу са чиме је правилна одлука првостепеног суда из става трећег изреке.

У вези са наведеним, правилно је првостепени суд досудио законску затезну камату на наведене износе, у складу са одредбом члана 277 ЗОО, те су неосновани жалбени наводи туженог да се у погледу пензије, као повременим потраживања, у погледу камате примењују одредбе члана 279 тачка 3 ЗОО, по којој на повремена

потраживања, тече затезна камата од дана када је суду поднет захтев за њихову исплату, јер се ова одредба закона не односи на предметно потраживање тужиоца, које за основ има накнаду штете, а не исплату инвалиднине и других новчаних давања, као повремених новчаних давања. Како се обавеза накнаде штете, сматра доспелом од тренутка настанка штете а то је тренутак од када је тужена тужиоцу престао да исплаћује пензију и од када је у доцњи, то дугује камату тужиоцу, у смислу одредбе члана 277 ЗОО. Стога је тужена дужна да тужиоцу, поред сваког појединачног неисплаћеног износа пензије, исплати и законску затезну камату, почев од дана доспелости сваког појединачног месечног износа, како је то утврђено налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке.

Без утицаја на другачије одлучивање су наводи жалбе туженог који се односе на обрачун висине штете која је досуђена тужиоцу будући да је висина штете утврђена од стране судског вештака, а на чији налаз и мишљење тужени није имао примедбе.

Неосновани су наводи жалбе туженог да је у конкретном случају потраживање тужиоца застарело у смислу објективног рока из одредбе члана 373 став 1 и 2 ЗОО. Ово из разлога јер је правилно првостепени суд оценио да је истакнути приговор застарелости потраживања тужиоца неоснован, јер се у конкретном случају има применити рок застарелости од 3 године из члана 376 став 1 ЗОО, будући да се ради о потраживању тужиоца по основу накнаде штете услед незаконитог и неправилног рада државног органа.

Даље, неосновани су наводи жалбе туженог да тужилац у смислу одредбе члана 119 Закона о пензијском и инвалидском осигурању нама право на исплату две пензије, имајући у виду да се тужиоцу исплаћује пензија од стране пензијске администрације на КиМ. Ово из разлога јер је тужиоцу право на пензију признато решењем туженог, по ком решењу му је исплаћивана пензија све до 1999. године, када му је исплата пензије обустављена без доношења решења о обустави пензије. Право на пензију представља стечено право, а тужени је без доношења одлуке током 1999. године престао да исплаћује пензију тужиоцу, због чега постоји одговорност туженог у смислу одредбе члана 172 став 1 Закона о облигационим односима за накнаду штете коју је тужилац оваквим поступањем туженог претрпео. Са друге стране, исплата пензије тужиоцу од стране привремених међународних институција на КиМ је од утицаја само на висину тужбеног захтева, али није од утицаја на право тужиоца да у смислу одредбе чл 172 ЗОО од туженог потражује накнаду штете због незаконите обуставе исплате пензије. Сврха досуђивања накнаде материјалне штете јесте да се успостави стање какво је било пре него што је штета настала. У конкретном случају је правилно утврђена разлика између припадајуће пензије тужиоцу по решењу туженог о признавању права на пензију и месечних износа које тужилац прима од привремених институција на КиМ.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом чланова 150,153, 154 и 163 ЗПП и важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији, којом су тужиоцу признати сви нужни и неопходни трошкови које је имао поводом вођења парнице, према успеху у спору, због чега су неосновани жалбени наводи туженог којима се побија одлука у том

делу. Тужиоцу на име трошкова парничног поступка припада и законска затезна камата од дана извршности пресуде па до исплате, у складу са чланом 277 став 1 и 324 ЗОО. Неосновано се жалбеним наводима тужиоца указује да је првостепени суд пропустио да тужиоцу досуди и трошкове за једно неодржано рочиште од 04.04.2022.године, имајући у виду да наведено рочиште није одржано јер тужилац није доставио доказ да је уплатио предужам на име трошкова вештачења, те је одређено да трошкови неодржаног рочишта падају на терет тужиоца без обзира на исход спора. Такође, овај суд је ценио навод жалбе тужиоца да је првостепени суд пропустио да му досуди путни трошак пуномоћника за приступ на рочиште, јер није био нужен за вођење спора, с обзиром да се и по оцени Апелационог суда не ради о нужном трошку, јер је заступање од стране пуномоћника адвоката који има седиште канцеларије ван седишта суда, уговорни однос између тужиоца и пуномоћника, те обавезе из истог се не могу преваљивати на другу страну, с обзиром да је тужилац имао могућност да ангажује пуномоћника са подручја суда, како то правилно налази првостепени суд.

Како се ни осталим наводима жалбе туженог не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде, у смислу одредбе члана 390 и 401 став 2 ЗПП.

Како је одредбом члана 168 став 3 ЗПП прописано да суд може да ослободи странку и само од плаћања таксе, у складу са посебним законом, а чланом 11 став 6 Закона о судским таксама (“Сл.гласник РС” бр. 28/94...95/18) да против решења суда којим се усваја предлог за ослобађање од плаћања судских такси није дозвољена жалба, жалба туженог у делу који се односи на одлуку о ослобађању тужиоца обавезе плаћања судске таксе садржане у ставу деветом изреке побијане пресуде није дозвољена, због чега је применом одредбе чл. 401 тачка 1 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одлука као у ставу трећем изреке пресуде, донета је у смислу одредбе члана 165 ЗПП, па је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да је његова жалба оцењена као неоснована.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић